

היום נלמד בעזרת ה':

גיטין דף כז

משנה: המביא גט ואבד הימנו: שליח המביא גט ובאמצע הדרך נאבד לו הגט. אם הוא מצא אותו לאלתר - הגט כשר להשתמש בו, אבל אם לא - הוא פסול, מחשש שמא הוא נפל מאדם אחר ששמו ואשתו ועירו זהים.

מצאו בחפיסה: אמנם אם הוא מצא את הגט בתוך אחד הכלים (התיקים) שלו ויש לו סימן שהכלי הזה שלו - כשר. וכן אם הוא מכיר את הגט שלו בטביעות עין, אפילו מצא אותו לאחר זמן - הגט כשר.

גמרא: ורמינהו: קשה ממשנה במסכת בבא מציעא: המוצא גיטי נשים וכו' (דייתיקי - צואת שכיב מרע לתת מתנה לפלוני. שוברין - שכתב המלווה ללווה על קבלת פרעון ההלוואה) - לא יחזיר את הגט לא לבעל ולא לאשה. לבעל לא - שמא הגט נפל מהאשה, ולאשה לא - שמא הבעל כתב אותו אך לבסוף חזר בו מלגרש אותה.

הא אמר תנו: מדייקת הגמרא אין למסור את הגט לאישה דוקא בגלל שמא הוא נפל מהבעל, אבל אם הבעל אומר 'תנו את הגט לאשה' נותנים לה אותו. ואפילו שעבר זמן רב מאז שהוא נאבד!

אמר רבה לא קשיא: המשנה שלנו מדברת שהשיירות מצויות מהעיר הזו לערים אחרות, ולכן יש לחשוש שמא הגט נפל מהעוברים ושבים ששמותם זהים. אבל במשנה בבבא מציעא מדובר שאין שיירות מצויות בעיר, ולכן אין לחשוש שהגט נפל מאדם אחר, ואפילו אם הוא נמצא לאחר זמן רב הגט כשר.

ואפילו במקום שהשיירות מצויות: מוסיפה הגמרא לבאר את דעת רבה שאפילו במקום שהשיירות מצויות שחוששים שמא הוא נפל מאדם אחר - דווקא כשידוע שיש שני יוסף בן שמעון (ושרה) באותה העיר, אבל אם לאו לא פוסלים את הגט מספק שמא יש בעולם עוד זוג עם שם כזה ועם עיר אחרת באותו השם.

וההוכחה לכך, שאם לא נאמר כן יקשה על דברי רבה מדבריו במקום אחר:

(המשך בדף הבא ↓)

דהוא גיטא: מעשה באשה שהביאה גט לבית דין בכדי לקיים את החתימות שלו, ולאחר שב"ד קיימו אותו נפל הגט ונאבד, ולאחר מכן נמצא הגט, והאשה תובעת לקבל אותו לידה. ומדובר שלא היה ידוע שיש שני זוגות בשם זהה באותה העיר - העיר 'שוריר' שעל נהר 'רכיס'. (-תוס' בדעת רש"י).

ואמר רב הונא: עלינו לחשוש שיש שתי ערים בשם 'שוריר', ושמה נפל הגט מזוג אחר בשם זהה מהעיר 'שוריר' השניה, ולכן אין להחזיר את הגט. ואמר רב חסדא לרבה: צא ותעיין בסוגיא, כי בערב ישאל אותך רב הונא מה דעתך על כך (רב חסדא ורבה היו תלמידיו של רב הונא). יצא רבה דייק ומצא ראייה מהמשנה דלהלן:

כל מעשה בית דין הרי זה יחזיר: כל שטר שנעשה בב"ד כלומר שקויים בב"ד - המוצא אותו עליו להחזירו. (מדובר בשטר הלוואה שקויים בב"ד, ולכן בהכרח שהמלווה הוא זה שקיים אותו לאחר שקבלו מהלווה ועדיין לא נפרע החוב. ולכן יש להחזירו למלווה).

מכאן ראייה שלא חוששים לשני שמות זהים, כי אחרת היה עלינו לחשוש שהשטר של אדם אחר בשם זה. והרי בית דינו של רב הונא הוא כמקום שהשיירות מצויות בו (שעוברים בו הרבה אנשים), ובכל אופן פשט רבה שעל המוצא את השטר להחזירו לבעליו ולא חוששים לשני 'יוסף בן שמעון'. מוכח שדוקא כאשר החוזקו שני 'יוסף בן שמעון' באותה העיר אז כשהשיירות מצויות חוששים שהגט נפל מהאדם השני. אך אם לא החוזקו, אפילו כשהשיירות מצויות לא חוששים.

ענד רבה עובדא: עשה רבה מעשה בגט שנמצא 'בבית הפשתן' בפומבדיתא, כשיטתו - שצריך גם שהחוזקו שני יוסף בן שמעון וגם שיירות מצויות. ונחלקו הדעות מהו 'בית הפשתן'?

איכא דאמרי: הגט נמצא בבית ששורים בו פשתן ששם אין שיירות מצויות, ומדובר היה שהחוזקו שני יוסף בן שמעון באותה העיר, אך מכיון שאין שיירות מצויות החזירו את הגט למאבד.

ואיכא דאמרי: הגט נמצא בשוק בבית שבו מוכרים את הפשתן ששם השיירות מצויות, אלא שלא החוזקו שני יוסף בן שמעון באותה העיר, ולכן החזירו את הגט למאבד.

עד כאן הובאה קושייתו של רבה מהמשנה בבבא מציעא על המשנה שלנו ותירוצו. הגמרא מביאה את קושייתו של רבי זירא מברייתא על המשנה שלנו (ואת תירוצו כתירוצו של רבה):

מצא גט אשה בשוק: אם הבעל מודה שהגט שייך לאשה - יחזיר לאשה, אבל אם הבעל לא מודה - לא יחזיר לאף אחד מהם (לאשה לא - שמא הבעל כתב והתחרט. לבעל לא - שמא הוא נפל מהאשה וכשהבעל יחזיק בו הוא יטען שהוא פרע לה את הכתובה והיא מסרה לו את הגט לראייה שפרע).

רבי זירא מדייק: כשהבעל מודה יחזיר לאשה. ובהכרח אפילו לאחר זמן מרובה (כי אם מדובר לאלתר מה החידוש בדבר? והרי הבעל מודה שזה נפל מהאישה וגם הגט נמצא לאלתר).

ומשני: על כך מתרץ רבי זירא: כאן במקום שהשיירות וכו'. ובשיטתו נחלקו הדעות: **איכא דאמרי:** יש אומרים: שרבי זירא סובר דוקא כשהוחזקו שני יוסף בן שמעון באותה העיר וגם שהשיירות מצויות, אז לא יחזיר. וזה כשיטת רבה. ויש אומרים: שאפילו אם לא הוחזקו, מכיון שהשיירות מצויות לא יחזיר. ונמצא שהוא חולק על רבה.

הגמרא מבארת מדוע רבה ורבי זירא לא הקשו מאותו מקום על המשנה:

בשלמא דרבה: מובן מדוע הוא העדיף להקשות מהמשנה בבבא מציעא ולא מברייתא, כי ה'משנה' עיקרית יותר מברייתא (ברייתות הן משניות שלא הכניסם רבי לחיבור ה'משנה'). אבל על רבי זירא קשה מדוע הוא בחר להקשות מברייתא?

אמר לך: מהמשנה בבבא מציעא אמנם מדוייק שאם אמר הבעל 'תנו' נותנים את הגט, אך לא מוכח לאחר כמה זמן? ואולי המשנה מדברת רק לאלתר. אבל מהברייתא מוכח שמדובר לאלתר. כי בברייתא כתוב שאם הבעל מודה יחזיר את הגט לאישה, ואם מדובר לאלתר אין שום חידוש בדברי הברייתא, ובהכרח שמדובר לאחר זמן. (אבל במשנה שלא כתוב במפורש שאם אמר הבעל תנו יתנו לאישה - עיקר החידוש במשנה שאם הבעל לא מסכים שיתנו לא נותנים לאישה, ורק מדוייק שאם הוא מסכים נותנים, אך כאמור יתכן שדוקא לאלתר).

תירוץ אחר על הקושיות של רבה ורבי זירא מהמשנה ומהברייתא:

רבי ירמיה אמר: באמת גם במשנה כבא מציעא וגם בכרייתא מדובר שמחזיר את הגט לאחר זמן - אלא ששם מדובר שהעדים אומרים: אף פעם לא חתמנו על גט נוסף של יוסף בן שמעון (ושרה), ואנו חתמנו לאיש הזה ששמו יוסף בן שמעון הטוען שהגט נאבד לו.

קושיא: אי הכי מאי למימרא: מה החידוש בדבר? והתשובה: שלא נחשוש שמא יש עוד זוג באותו שם ועוד עדים באותם שמות שחתמו על גט אחר. וממילא העדים האלה אמנם חתמו לאדם זה אך היה זה בגט השני, ואילו הגט שנמצא הוא של הזוג השני עם העדים האחרים. קמ"ל שלא חוששים לכך.

תירוץ נוסף:

רב אשי אמר: במשנה בכ"מ ובכרייתא שמחזיר לאחר זמן - מדובר שיש למאבד סימן מובהק, כגון שאמר יש נקב ליד אות פלונית.

הגמרא מבארת שבדוקא נקט רב אשי סימן של נקב בצד אות פלונית ולא נקב סתם, כי נקב סתם זהו סימן שאינו מובהק, ורב אשי מסתפק האם 'סימנים' הם ראייה מדאורייתא או לא.

דהיינו לענין השבת אבידה קיימא לן שמחזירים אבידה על פי סימנים. והגמרא במסכת בכ"מ מסתפקת האם סומכים על סימנים מדאורייתא או רק מדרכנן. ממילא לגבי גט המתיר אשת איש להינשא: אם סימנים דאורייתא - ניתן לסמוך עליהם להחזיר את הגט לטוען שהוא שלו על פי הסימנים, אבל אם סימנים דרבנן - אי אפשר לסמוך על זה. (ורק לגבי ממון בהשבת אבידה תקנו רבנן לסמוך על הסימנים. ויש להם כח לזה כי 'הפקר בית דין הפקר'). אמנם סימן מובהק הוא ראייה מוכחת וגם בדאורייתא ניתן לסמוך עליו.

רבה בר בר חנה: נאבד לו גט בבית המדרש, ומצאו אותו. אמר להם רבה בר בר חנה: אם אתם רוצים סימן - יש לי בו סימן (ואמר להם הסימן), ואם אתם רוצים 'טביעות עין' - יש לי בו טביעות עין (כי הסתכלתי בו הרבה עד שאני מכיר אותו בלי סימן). החזירו לו את הגט. אמר רב בר בר חנה: אינני יודע אם החזירו לי בגלל הסימן שלא היה מובהק וממילא הם סוברים שסימנים דאורייתא, או שהם החזירו לי בגלל הטביעות עין.

ודוקא צורבא מרבנן: הגמרא מסייגת: דוקא לתלמיד חכם מחזירים על פי טביעות עין, כי הוא לא משקר ואם לא היתה לו טביעות עין לא היה משקר שיש לו.

*

למדנו במשנה שאם לא מצא את הגט לאלתר - פסול.

שתעבור שיירה ותשרה: שיעור זמן שתעבור שיירה ותחנה שם.

כדי שיהא אדם עומד ורואה: כלומר אין בזה שיעור של זמן, אלא צריך לוודאות שעמד שם אדם וראה שאף אחד לא עבר שם - לאחר שעבר השליח עד שנמצא הגט.

ויש אומרים שלא שהה: צריך שיעמוד אדם ויראה שלא ישהה אדם שם, אבל אם הוא רק עבר אין בעיה.

דאמרי נקב יש בו בצד אות פלונית: כלומר בסימנים כאלה מעידים עליו.

ואין מעידין על סימני הגוף: כלומר צורת הגט כגון ארוך או גוף אינה סימן כי יש הרבה גיטין כאלה.